

Podrobná zpráva o realizované mobilitě

Název projektu: **Alliance Française Brno: francouzština v srdci Moravy**
Grantová dohoda č.: **2019-1-CZ01-KA104-061051**
Vysílající instituce: **Alliance Française Brno, z. s., Moravské nám. 15, 602 00 Brno**
Přijímací instituce: **CAVILAM-Alliance Française, 1 Avenue des Célestins, 03206 Vichy**

Jméno a příjmení účastníka: **Darina Honsová**
ID mobility: **61051-MOB-00009**
Datum konání mobility: **16. – 20. 8. 2021**

Školení č. 1

Název	Créer des séquences pédagogiques à partir de documents authentiques
Program	Týdenní školení (dopolední program). Školení je zaměřeno na reflexi, jaké podpůrné materiály lze využít ve výuce jako doplněk k učebnici a jakým způsobem lze tyto prostředky dále sdílet (novinové články, reklamy, komiksy, rozhlasová vysílání, rubriky, interview apod.). Část školení bude věnována tvorbě (individuálně nebo ve skupinách) didaktických materiálů dle cílové skupiny (podle úrovně znalosti jazyka, věku apod.).
Kompetence, které má účastník získat	Účastník získá typologii autentických dokumentů pro jazykovou výuku (pro všechny úrovně), naučí se vytvářet výukové postupy na základě autentických dokumentů, bude schopen vytvořit vlastní didaktický materiál pro výuku a bude schopen vytvářet a sdílet zdroje pro výuku.
<u>Obsah:</u> Tématem školení bylo využití autentických dokumentů pro didaktické účely. Cílem bylo naučit se efektivně využívat tyto materiály dostupné na autorizovaných webových stránkách stejně jako vytvářet samostatně pracovní listy. Teoretická a praktická část školení byly vyváženy a výstupem byl ve skupinách zpracovaný autentický dokument ve formě autorského pracovního listu. Využití autentických materiálů ve výuce přináší mnoho výhod pro studenta za předpokladu, že je lektorem vhodně vybrán a aktivity jsou vhodně nastaveny. Autentický dokument, ať se jedná o psaný text, audio či video záznam, je primárně určen rodilému mluvčímu, a nikoli k pedagogickým účelům. Takový materiál vhodně doplňuje výuku, ukazuje skutečný jazyk používaný v rozmanitých reálných kontextech a přibližuje tak studenta k prostředí, ve kterém se tímto jazykem hovoří. Student se touto formou setkává s mluvčími, kteří pocházejí z různých regionů, kulturních prostředí či společenských vrstev, stejně rozmanitý je tedy také studovaný jazyk. Zároveň je taková zkušenost klíčem ke znalosti reálií a k lepšímu pochopení kulturního kontextu.	

Při výběru autentického dokumentu by se lektor měl řídit určitými kritérii tak, aby byl pro studenta přínosný. Dokument musí především odpovídat jazykové úrovni studentů svým rozsahem, tématem a obtížností. Měl by vzbudit zájem u studentů a zároveň být v souladu s učivem a rozšiřovat jej. Důležitým kritériem je také aktuálnost dokumentu zachycující život obyvatel dané země.

Lektorův další úkol spočívá ve zpracování dokumentu pro didaktické účely. Lektor si předně musí stanovit komunikační, jazykové, případně sociokulturní cíle. Dále si nastaví úroveň studentů a časovou dotaci. Zpracování dokumentu a tvorbu dílčích úkolů je třeba rozdělit na šest etap. První etapa ještě nepracuje se samotným dokumentem. Je přípravným krokem, který má probudit zájem a usnadnit studentovi cestu k pochopení dokumentu. Druhá etapa umožňuje odhalit povahu dokumentu. Může se realizovat skrze vizualizaci bez zvuku. Na této úrovni lze pracovat s klíčovými slovy či obrázky, které vedou k formulování hypotéz o obsahu dokumentu. Cílem třetí etapy je ověření hypotéz a globální porozumění. Doporučuje se pracovat ve skupinách a odpovědět na klíčové otázky týkající se textu. Čtvrtá etapa cílí na podrobné porozumění skrze aktivity uzpůsobené jazykovým dovednostem studenta. Na nižší úrovni to může být doplňování číselných údajů, na vyšší úrovni formulování příčin a následků či odkrývání implicitních myšlenek textu. Pro pátou etapu lektor vybere vhodný jazykový jev hojně se vyskytující v dokumentu. Ten poslouží k jeho zopakování, procvičení a především připravuje na závěrečnou fázi. Poslední etapu je samostatný písemný nebo ústní projev, v němž je třeba použít osvojené znalosti z předchozích etap. Tento výstup ověřuje, zda byly stanovené cíle naplněny.

Zvláštní pozornost byla také věnována znění zadání. Tento podstatný a zdánlivě jednoduchý prvek však může být při nepřesném formulování překážkou splnění úkolu. Zadání musí být stručné a srozumitelné, pokyny vyjádřené vhodnými slovesy v kladném rozkazovacím způsobu, přičemž je třeba dbát na standardizaci formulace. Pro začátečníky nebo děti je doporučeno doplnit zadání obrázkovým schématem. Lektor si může prověřit pochopení zadání tím, že jej nechá přeformulovat studenty, použije ilustraci nebo mimiku, upozorní na klíčová slova nebo zadání analyzuje vhodnými doplňujícími otázkami.

Další oblastí školení byla typologie cvičení pro různé jazykové úrovně. Pro každou etapu práce s autentickým dokumentem byly navrženy různé typy cvičení, které inspirují lektora a vedou k rozmanitosti úkolů. Pro přípravnou fázi se doporučuje využívat například myšlenkové mapy, brainstorming, popis obrázku, klíčová slova nebo hry, rébusy, přesmyčky apod. Pro práci s porozuměním se nabízí zařadit text s vynechanými slovy, otázky s nabídkou možností odpovědí, seřazení informací nebo částí textu, hledání vhodného titulu nebo résumé. Post-poslechové aktivity musí mít podobu samostatného projevu a může jím být vytvoření reklamy, plakátu, dopis, debata či skeč.

Nové poznatky nabyté během školícího týdne se mohou velmi dobře uplatnit při práci lektorů na Alliance Française Brno. Používání autentických dokumentů není pro lektory novinkou. Jejich začlenění do výuky však bude více systematické, efektivní a rozmanité. Běžné kurzy mohou být pravidelně obohacovány o tento prvek. Alliance Française Brno

může také nabídnout kurzy zaměřené výhradně na autentické materiály, které budou intenzívně rozvíjet komunikační dovednosti studentů.

Získané kompetence:

- využití typologie cvičení pro různé jazykové úrovně
- osvojení výukových postupů na základě autentických dokumentů
- osvojení principů tvorby autorských didaktických materiálů

Celkové hodnocení školení:

Školení o práci s autentickými dokumenty bylo mimořádně podnětné. Jejich používání při výuce motivuje a stimuluje studenty a přibližuje je k reálnému jazyku a jeho prostředí. Lektori získali mnoho inspirace pro didaktizaci těchto zdrojů a sebevědomí pro tvůrčí činnost při realizaci autorských didaktických materiálů.

Résumé en français

Les documents authentiques sont incontournables dans l'enseignement moderne dans la classe de FLE. Présentant la langue vivante utilisée par des locuteurs natifs et dans des contextes variés, ils rapprochent les apprenants à des situations réelles et à l'usage actuel de la langue. Afin de parvenir à des objectifs pédagogiques, l'enseignant doit adapter le texte de manière pertinente et le didactiser conformément au niveau de la langue et à des intérêts des apprenants.

En utilisant les documents authentiques, l'enseignant peut contribuer au développement des compétences communicatives et linguistiques, voire socio-culturelles. Pour assurer l'efficacité du travail, l'enseignant a à respecter plusieurs principes et règles lors de la démarche pédagogique. D'abord, il est obligatoire de formuler les objectifs pédagogiques, déterminer le niveau des apprenants ainsi que la durée du travail. Puis, il faut répartir les activités en six étapes : la mise en route, la découverte du document, la compréhension globale, la compréhension détaillée, le travail sur la langue et la production ou interaction (orale ou écrite). Pour optimiser l'intérêt des apprenants, il est conseillé de varier les tâches en adoptant la typologie proposée d'activités possibles. De même, il faut procéder soigneusement en ce qui concerne la formulation de la consigne. Celle-ci doit être conçue de manière brève, claire et standardisée afin d'éviter l'ambiguïté ou des confusions de sens ou mal compréhension.

Le côté pratique de la formation est resté primordial. Les participants ont pu tester l'efficacité des règles adoptées en se mettant à la place des apprenants. Enfin, le module a été achevé par la création d'une séquence pédagogique à partir d'un document audiovisuel authentique, traitée en groupes, suivie de la rétroaction de la formatrice.